

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14.10.2022
Sayı : 3758

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 14/10/2022 14:29
Sayı: E-120.10-1094933

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Van Gölü'nde başta kuraklık, atık sulardan kaynaklı kirlilik, Van Gölü Arıtma Tesisi bölgesinde kötü koku ve insan sağlığını tehdit olmak üzere yaşanan sorunların tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105 'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Snat
Snat İZCAN
Muğla Mv.
Ali mahir Başoğlu
Neslihan Hacıoğlu
Samsun Mv.
Mürşide SEVKAN
Adana Mv.
Nazır Cihangir İSLAM
İstanbul Milletvekili
A-Zuhra
Adana Mv.
Burek Kaksal
Afyonkarahisar Mv.
Fatma Karaman Mv.
Sibel ÖZDEMİR
Hobus Mv.
Baha Ünlü
Orman Mv.
Tahsin TARTAN
Kocaeli Mv.
İbrahim Ö. KARABÖLÜ
T.C. Mv.
Ahmet KAYA
Trabzon Mv.
Lale Karabıyık
Bursa Mv.
Kani Beko
İzmir Mv.
Ömer Fethi GÖNER
Mugla Mv.
Deniz Yavuz Yılmaz
Zonguldak Mv.
Eris Barışoğlu
İstanbul Mv.
Eden Aksoy
İzmir Mv.
İsmail Karlıoğlu
Gaziantep Mv.
Femal Atakan Öner
Karaman Mv.
Sibel ÖZDEMİR
Hobus Mv.
Baha Ünlü
Orman Mv.
Tahsin TARTAN
Kocaeli Mv.
İbrahim Ö. KARABÖLÜ
T.C. Mv.
Ahmet KAYA
Trabzon Mv.
Lale Karabıyık
Bursa Mv.
Kani Beko
İzmir Mv.
Ömer Fethi GÖNER
Mugla Mv.
Deniz Yavuz Yılmaz
Zonguldak Mv.
Eris Barışoğlu
İstanbul Mv.
Eden Aksoy
İzmir Mv.
İsmail Karlıoğlu
Gaziantep Mv.
Femal Atakan Öner
Karaman Mv.

GEREKÇE

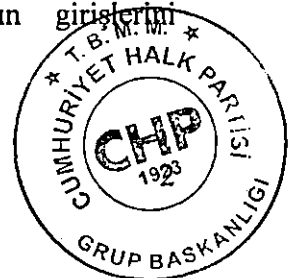
Van Gölü, Van ve Bitlis illeri sınırları içerisinde bulunan Nemrut volkanik dağının patlaması sonucu, bölgedeki tektonik çöküntü alanının önünün kapanmasıyla oluşmuş bir volkanik set gölüdür. Çok sayıda koyu bulunan gölün yüzölçümü 3.713 km²'dir. Gölde bilinen 103 tür fitoplankton, 36 tür zooplankton ve iki tür balık yaşamaktadır.

Türkiye'nin en büyük tuzlu ve sodalı gölü olan Van Gölü'nü küresel iklim krizi etkilemeye devam etmektedir. Kuraklık nedeniyle suyu çekilen Van Gölü, bir yandan da atık sular yüzünden kirlenmektedir. Yaşanan kuraklık ve gölün çevresindeki yerleşim yerlerinin atık sularının arıtılmaması, Van Gölü'nü yok olmanın eşiğine getirmiştir. Özellikle son yıllardaki yağışların azlığı, gölün suyunun metrelerce çekilmesine neden olmuştur. Suyun çekilmesiyle birlikte özellikle yerleşim yerlerine yakın alanlardan kötü kokular yükselmeye başlamış, kent merkezinden geçen derelerin taşıdığı çöpler ise göl kıyısında vakit geçirmeyi imkânsız hale getirmiştir.

Günlük 100 bin metreküp atık suyun sadece yüzde 25'i arıtılarak göle dökülmektedir. Yıllardır göle akan atık sular ve kuraklık nedeniyle sahil kıyısında bataklık görüntüsü oluşmuştur. Kirli su ve evsel atıkların yarattığı tahribat, zaman zaman moloz dolgularıyla kapatılmaya çalışılmaktadır. Göl çevresindeki ahırlar da kirliliğe neden olan faktörlerden biridir.

Van Gölü'nün kirlenmesinde ilgisizlik, nüfus artışı, düzensiz yapılaşma ve yetersiz kanalizasyon hizmeti temel sebepler arasında sayılmaktadır. Van Gölü kıyısında iki il, dokuz ilçe, 136 köy ve mahallede yaklaşık 1 milyon 200 bin kişi yaşamaktadır. Bu yerleşim yerlerinin neredeyse tamamının kanalizasyon ve evsel atıkları doğrudan veya dolaylı olarak göle akıtılmaktadır. Koşulların böyle devam etmesi durumunda Van Gölü'nün 100-150 yıllık bir ömre sahip olacağı tahmin edilmektedir.

Kıyıdaki sazlıkların imara açılması bir başka sorundur. Göl kıyısı boyunca ve özellikle yerleşim bölgelerinde yazlık siteler, plaj yolları ve dolgu yapılmaktadır. Böylelikle sazlıkların biyolojik arıtma işlevi, gölde yaşayan canlıların yaşam alanı ve oksijen kaynağı yok olmaktadır. Van Gölü kıyısındaki yapılaşma sadece turistik alanlarla sınırlı değildir. Birçok yeni kamu kurumu binaları da gölün kenarını işgal etmektedir. Edremit ilçesinde Vali konağı, DSİ, Karayolları Müdürlüğü, Jandarma gibi kurumlar en güzel kıyıları ellerinde tutarak vatandaşın girişlerini engellemektedirler.

Van Gölü'nün kirlilikten kurtarılması ve gelecek nesillere daha temiz bir şekilde bırakılması için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan çalışmalarda bugüne kadar Van Gölü'nden 500 bin metreküp dip çamuru çıkarıldığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmaların boyutu bu açıklama ile ortaya çıkarken yeni arıtma tesisinin devreye alınmasına ve dip çamuru temizliğine rağmen Van'da kötü koku sorunu giderilememiştir.

Eski ve yeni arıtma tesisinin bulunduğu alanda etrafa yayılan kötü koku Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'ni de aşmış ve civarda yaşayan vatandaşlar kokudan bölgede oturamaz hale gelmiştir. Öte yandan ÇED raporu olmadan çıkarılan dip çamurunun iş makineleriyle arıtma tesisi civarındaki alana dökülmesi büyük bir sorun olarak durmaktadır.

Belediyenin önemli miktarda kaynağının aktarıldığı çalışma hem eksik ve yanlış işlemekte hem de çıkarılan dip çamuru tekrar sahile dökülmektedir. Gölden çıkan kanalizasyon pislikleriyle dolgu olamayacağı ve yapılacak parkın etrafında hiçbir canlı yaşayamayacağı aktarılmaktadır.

Çözüm olarak tüm yerleşim yerlerinde ileri biyolojik arıtma yapılması, arıtma ya da kanalizasyon olmayan alanlarda kanalizasyonların yapılması, yaklaşık 1 milyon 200 bin insanın yaşadığı Van gölü havzasının kanalizasyon içeriği biyolojik arıtma yapılarak, atıklar enerjiye dönüştürülmelidir.

Ekolojik dengesi hızla bozulan Van Gölü havzasında, kirliliğin durdurulması, su-toprak-insan ilişkisinin yeniden düzenlenmesi, kötü kokunun ve sağlığı tehdidin sonlandırılması amacıyla; Van halkının, STK'ların, siyasi partilerin ortak talebiyle yasa koyucuların yeterli ve kamil bir Van Gölü Koruma Kanunu çıkarması elzemdir. Bu amaçla öncelikle bir meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

